

SUBSIDIE LOKALE PARTIJEN

Bij verschillende waterschappen zijn recent vragen gesteld over de mogelijkheden voor subsidiëring van partijen door het waterschap.

Achtergrond

Financiële ondersteuning en toegang tot kennis wordt voor landelijke partijen geregeld via de Wet financiering politieke partijen (Wfpp). Daarin staat dat de subsidie aan een politieke partij uit verschillende delen bestaat en staat waarvoor die subsidie gebruikt mag worden. Alleen partijen die minimaal één zetel in de Tweede of Eerste Kamer hebben, komen in aanmerking voor de subsidie uit de Wfpp. In het belang van een goed functionerende lokale democratie zijn er weinig redenen te bedenken om lokale politieke partijen anders te behandelen dan landelijke politieke partijen.

De Wfpp is door een commissie onder leiding van de heer Veling geëvalueerd.¹ Naar aanleiding van die evaluatie heeft het ministerie van BZK de Wfpp gewijzigd. Maar er is geen voorziening voor lokale partijen toegevoegd aan de wet.

Stand van zaken

Tot nu toe is het standpunt ten aanzien van financiële ondersteuning van politieke partijen dat subsidie door het rijk geregeld en betaald moet worden. Dat is omdat het financieel ondersteunen van politieke partijen een wezenlijk onderdeel is van de democratie en nu al door BZK betaald wordt voor landelijke politieke partijen.

Tijdens een digitale bijeenkomst op 18 juni 2020² is gebleken dat bestuurders van waterschappen verschillend denken over subsidie. Er was verschil van mening over of geld de oplossing is of dat een betere ondersteuning door de griffie op opleidingsaanbod de oplossing is voor het versterken van de lokale democratie.

Uit de gesprekken met het ministerie van BZK en de recente debatten in de Tweede Kamer blijkt dat BZK geen geld heeft om de lokale politieke partijen te subsidiëren. De Tweede Kamer is niet voornemens om op korte termijn geld vrij te maken omdat dat ten koste gaat van de bijdrage die zij zelf ontvangen. Wel is recent een motie aangenomen waarmee het kabinet opgeroepen wordt om per 1 januari 2024, in de nieuwe Wet op de Politieke Partijen, een subsidieregeling voor lokale politieke partijen in te laten gaan. Die subsidieregeling moet vormgegeven worden zoals geadviseerd door de commissie Veling. Het is nog niet duidelijk of waterschapspartijen hier ook onder vallen.³ Hierover gaat de Unie in gesprek met het ministerie van BZK.

¹ De heer Veling heeft in de CBCF van 21 september 2018 een toelichting op de evaluatie gegeven.

² Hiervoor waren via de waterschappen bestuurders van alle partijen en geborgde categorieën uitgenodigd. Daarnaast waren ook de leden van de CBCF uitgenodigd.

³ Commissie Veling heeft de Wet financiering politieke partijen geëvalueerd. Een van de adviezen was om ook lokale partijen subsidie toe te kennen. Als uitwerking hiervan adviseerde de commissie om subsidiëring voor partijen die meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen te laten lopen via het Gemeentefonds. Partijen die meedoen aan de Provinciale Statenverkiezingen kunnen dan het Provinciefonds aanspreken. Voor waterschapspartijen moet het door de waterschappen geregeld worden omdat er geen Waterschapsfonds is.

Juridisch

De Waterschapswet biedt geen belemmering om vanuit het waterschap subsidie aan politieke partijen in het bestuur toe te kennen. Op dit moment ontvangen fracties in de waterschappen immers al een fractievergoeding. Het is hiervoor wel noodzakelijk om een verordening te maken waarin bijvoorbeeld geregeld wordt wat wordt verstaan onder een subsidie, waaraan die besteed mag worden en welke regels gelden qua verantwoording.